GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 236. *Lunĭ, Marţĭ 21 Octomvre (2 Noemvre.)* 1886.

Braşovŭ, 20 Octomvre 1886.

Pănă în momentulŭ când scriemŭ nu ne-a venitŭ nicĭ o scire privitóre la deschiderea adunărei naţionale bulgare, care avea sĕ fiă erĭ Dominecă, 19 (31) Octomvre.

De s'o fi deschisŭ orĭ nu erĭ sobrania, situaţiunea Bulgariei este şi rĕmâne fórte seriósă şi amenintţătóre. O putemŭ esplica cu câteva cuvinte: este seriósă situaţiunea din întru a Bulgariei, pentru că guvernulŭ din Sofia abia o mai póte stăpâni şi este fórte amenintţătóre situaţiunea ei din afară, deórece peste acésta Rusia este stăpână.

Agitaţiunile şi uneltirile secrete ale duşmanilorŭ ocârmuirei şi ai partidei naţionale în Bulgaria au luatŭ astfelŭ de dimensiunĭ, încâtŭ guvernulŭ din Sofia a creḑutŭ de lipsă a pro clama asupra capitalei bulgare starea de asediu. Numai cu acestŭ mijlocŭ i s'a părutŭ cu putinţă guvernului a susţiné ordinea şi liniştea publică în Sofia, mai alesŭ după ce cea mai mare parte a membrilorŭ regenţei şi a miniştrilorŭ suntŭ absenţĭ şi duşĭ la adunarea naţională în Tîrnova.

Partisanii lui Zancov sĕ fi avutŭ de gândŭ a aranja o mare adunare de poporŭ în Sofia şi se ḑice, că guvernulŭ bulgarŭ numai de frică ca slugile plecate ale Ruşilorŭ sĕ nu provóce cu acéstă ocasiune vr'o turburare, a proclamatŭ starea de asediu, făcêndŭ astfelŭ imposibilă ţinerea meetingului zancovistŭ.

Orĭ-cum va fi fostŭ, ajunge, că generalulŭ Kaulbars a protestatŭ şi în contra acestei mĕsurĭ. Şi 'n adevĕrŭ guvernulŭ bulgarŭ nu póte întreprinde nimicŭ de însemnătate, fără ca trimisulŭ Rusiei sĕ redice proteste peste proteste.

Generalulŭ Kaulbars adreséză notă după notă, depeşă după depeşă ocârmuitorilorŭ bulgarĭ, aci redicândŭ pretensiunĭ, aci conjurândŭ, aci rugându-se aci protestândŭ serbătoresce în numele Ţarului. Scopulŭ acestui modŭ de procedere este învederatŭ: trimisulŭ rusescŭ voiesce sĕ sguduie posiţiunea din întru a guvernului actualŭ bulgarŭ, care luptă cu atâta energiă şi tactŭ pentru independenţa şi libertatea ţĕrei sale, bine sciindŭ că în afară acestŭ guvernŭ nu întîmpină aḑĭ nicĭ unŭ sprijinŭ realŭ din partea marilorŭ puterĭ.

Spre a puté cu mai mare succesŭ submina posiţiunea stăpânirei bulgare, generalulŭ Kaulbars se face apĕrătorulŭ oposiţiunei bulgare şi a supuşilorŭ ruşĭ, carĭ în unire aţîţă poporulŭ în contra actualei stărĭ de lucrurĭ. Ba merse şi mai departe cerêndŭ sĕ fiă puşĭ pe piciorŭ liberŭ toţĭ ofiţerii din armata bulgară, carĭ au fostŭ arestaţĭ din causă, că au luatŭ parte la lovitura de statŭ din 21 Augustŭ.

Cu alte cuvinte Kaulbars voiesce sĕ asigure agitatorilorŭ pentru causa şi politica ruséscă deplina libertate, sperândŭ, că cu ajutorulŭ lorŭ îi va fi cu putinţă a rĕsturna regimulŭ actualŭ. décă nu astăḑĭ, mâne. Sosirea corăbiilorŭ de rĕsboiu rusescĭ în portulŭ dela Varna n'are deocamdată altŭ scopŭ, decâtŭ a face presiune asupra guvernnlui bulgarŭ şi a adunărei naţionale din Tîrnova.

E durerosŭ a o spune, dér pănă acuma ameninţările şi presiunile rusescĭ au avutŭ succesŭ. Guvernulŭ bulgarŭ e nevoitŭ sĕ cedeze pasŭ cu pasŭ, elŭ a pusŭ în libertate pe oficerii compromişĭ şi acuma promite, că va pedepsi pe toţĭ cei ce s'au atinsŭ de vr'unŭ supusŭ rusŭ. Ei bine, după cum se anunţă au fostŭ arestaţĭ între alţii mai mulţĭ agenţĭ ruşĭ, la carĭ s'au aflatŭ proclamaţii în contra guvernului. Şi aceştia sĕ fiă liberaţĭ şi rugaţĭ de ertare?

Negreşitŭ, ultimatulŭ, ce l'a adresatŭ generalulŭ Kaulbars alaltaerĭ guvernului din Sofia spune clarŭ şi limpede, că Rusia nu mai póte tolera modulŭ cum suntŭ tractaţĭ supuşii ruşĭ şi Zancoviştii.

Acestŭ ultimatŭ este ilustratŭ prin ameninţarea consulului rusescŭ din Varna, că va da ordinŭ ca corăbiile de rĕsboiu sĕ bombardeze oraşulŭ, décă prefectulŭ din Varna nu va da voiă ţĕranilorŭ sĕ mérgă la consulatulŭ rusescŭ, décă nu va retrage gendarmii aşeḑaţĭ înaintea consulatului, décă va împiedeca debarcarea marinarilorŭ ruşĭ séu décă va opri pe consulŭ de a trimite iscóde prin satele dinprejurŭ.

In memoratulŭ ultimatŭ Kaulbars a ameninţatŭ, că va părăsi Sofia cu întréga agenţiă décă nu se va face destulŭ pretensiunilorŭ rusescĭ. Guvernulŭ din Sofia a presêmţitŭ a pune în libertate pe oficerii compromişĭ în speranţă, că Rusia se va mai îmblânḑi şi că va face şi ea Bulgarilorŭ concesiunĭ. In realitate însĕ Rusia pretinde totŭ mai multŭ cu câtŭ mai multŭ sĕ vĕdŭ constrînşĭ Bulgarii ai ceda.

Este fără îndoială întroducerea ocupaţiunei, ce s'a pusŭ în lucrare în Petersburgŭ.

Adunarea naţională din Tîrnova găsesce o situaţiune desperată. Orĭ ce ar întreprinde ea in privinţa alegerei unui nou principe va fi respinsŭ din partea Rusiei. Marile puterĭ le dă Bulgarilorŭ sfatulŭ de a amâna alegerea până se vorŭ înţelege ele între sine asupra candidatului. Acésta însémnă a amâna alegerea la calendele rusescĭ. Rusia póte fi mulţumită cu o asemenea amânare, ea n'are lipsă de prinţŭ bulgarŭ, generalulŭ Kaulbars scie sĕ le poruncéscă Bulgarilorŭ mai amarŭ decâtŭ le-ar puté poruncì unŭ prinţŭ alesŭ de Sobraniă, fiă chiar de viţă căzăcéscă.

Ungurii şi parlamentulŭ austriacŭ.

In şedinţa dela 29 Octomvre a camerei deputaţilorŭ din Viena, cu ocasiunea desbaterei pactului austro-ungarŭ, deputatulŭ Lueger a vorbitŭ fórte aspru contra Ungurilorŭ şi anume, articululŭ 23, care vorbesce despre durata conven(iunei.

Dr. Lueger ḑise, că reinoirea convenţiei pe ḑece anĭ are urmărĭ regretabile pe terenulŭ economicŭ şi politicŭ. E cunoscutŭ că unitatea armatei se păzesce cu multă teamă; Ungurii sciu asta şi-o folosescŭ ca sĕ'şĭ ducă la indeplinire preten(iunile lorŭ economice. *De şése-ḑecĭ de anĭ se înşiră în Ungaria scandalŭ la scandalŭ* şi tóte îşĭ îndréptă ascuţişulŭ lorŭ în contra legăturii unitare a celorŭ două jumĕtăţĭ ale imperiului. Unŭ astfelŭ de scandalŭ însĕ se ivesce de obiceiŭ atuncĭ când Ungaria vrea sĕ'şĭ îndeplinéscă ceva. Dér de regulă se folosescŭ astfelŭ de evenimente, carĭ se potŭ aduce în legătură cu armata imperială. Când se ivesce unŭ astfelŭ de evenimentŭ, séu se crează, se pune deodată tótă Ungaria în mişcare. Lărmuesce minoritatea, lărmuesce maioritatea şi lărmuesce cu ele şi marele bărbatŭ de statŭ la începutŭ. Studenţii întocmescŭ tumulturĭ pe strade şi pentru fiăcare omŭ nepreocupatŭ are aparenţa, *ca şi cum întréga Ungariă ar fi o casă de nebunĭ şi ar fi toţĭ nebunĭ.* (Ilaritate în stânga estremă.) Când paroxismulŭ a ajunsŭ la culme, atuncĭ pornescŭ pumpele oficióse, lasă sĕ licăréscă, că marele bărbatŭ de statŭ Tisza are de gândŭ sĕ demisioneze, maioritatea camerei deputaţilorŭ ungurĭ, care scie fórte bine, că esistenţa ei şi-o datoresce esclusivŭ banilorŭ marilorŭ capitaliştĭ carĭ stau la spatele marelui bărbatŭ de statŭ Tisza, se linişlesce şi în momentulŭ datŭ păşesce afară însuşĭ marele bărbatŭ de statŭ Tisza şi aruncă tunete în minoritatea, care încă totŭ lărmuesce. Se înţelege de sine, pretutindenea admiraţiune pentru curagiulŭ şi îndrăsnéla acestui bărbatŭ de statŭ! Intréga pressă pseudo-maghiară a Ungariei şi totŭ aşa pressa pseudo-germană din Austria exclamă plină de deşertă admiraţiune: Ferice de Tisza, marele bărbatŭ de statŭ! După comediă însĕ urméză tragedia. Ómenĭ aşa de bravĭ, carĭ suntŭ în stare sĕ sprijinéscă ferbintele dorinţe ale naţiunei maghiare cu atâta eroismŭ şi abnegaţiune de sine, trebue, lucru naturalŭ, sĕ fiă despăgubiţĭ „pentru zelulŭ lorŭ şi étă! *se vêrŭ mâna fórte comodŭ în buzunărele Cisleithaniilorŭ şi cu acésta li se plătesce bravilorŭ Ungurĭ plata lorŭ.*

Asta'i sfêrşitulŭ cântecului. Acestorŭ apucăturĭ trebue sĕ li se pună capĕtŭ odată şi acésta numai aşa se póte întêmpla décă se vorŭ regula pentru durată raporturile economice dintre Austria şi Ungaria. Regularea durabilă a raporturilorŭ economice însĕ este şi de aceea necesară, pentru ca în fine sĕ înceteze odată priveliştea nedemnă, *d'a fi ţinute două naţiunĭ superiorŭ desvoltate, cea germană şi cea slavă, în continuă dependenţă de o naţiune a Maghiarilorŭ, ce nu le covêrşesce nicĭ în numĕrŭ nicĭ în cultură.* (Bravo! Bravo! în drépta). Am visitatŭ numai câteva ţinuturĭ germane în Ungaria şi m'am ruşinatŭ, când am vĕḑutŭ sclăvia naţională în care se află acolo Germanii.

Vice-preşedintele, contele *Clam*, întrerupêndŭ: Trebue sĕ facŭ pe d. deputatŭ atentŭ la aceea... (Sgomotóse întreruperĭ şi strigăte din partea democraţilorŭ şi antisemiţilorŭ: „Libertatea cuvêntului! Totdéuna Clam-Martinic!... Totdéuna acestŭ vicepreşedinte!“ Mare nelinişte. Vicepreşedintele repetă sunândŭ clopoţelulŭ): Mĕ rogŭ de linişte şi sĕ mĕ lăsaţĭ sĕ vorbescŭ. Am vrutŭ se observŭ numai că nu e aci loculŭ a se discuta asupra raporturilorŭ interne ale statului ungarŭ, care se desemnéză cu espresiunea „sclăviă“, în care se ţine acolo unŭ poporŭ. (Contraḑicerĭ).

Dr. Leuger continuândŭ: Eu credŭ că cu acéstă ocasiune potŭ vorbi asupra acestorŭ raporturĭ. Am ḑisŭ că m'am ruşinatŭ când am vĕḑutŭ simţulŭ de sclavŭ cu care Germanii Ungariei, afară de Sasii din Ardealŭ, primescŭ acéstă sclăviă naţională şi mĕ esprimŭ totŭ aci, că acelaşĭ sentimentŭ trebue sĕ cuprinḑă pe Cehĭ décă vorŭ cutrîera Slovăchimea ungară. (Aprobărĭ şi strigăte pe băncile Cehilorŭ: Şi Croaţia!) Şi érăşĭ m'am ruşinatŭ, cum au pututŭ Cehii şi Germanii sĕ cerşéscă graţiă la aceştĭ îngâmfaţĭ Maghiarĭ şi sĕ implore sprijinulŭ lorŭ în lupta lorŭ de acasă. Décă noi Cisleithanii fără deosebire de naţiune vomŭ fi conscii de puterile ce le avemŭ (Bravo! din partea Cehilorŭ) şi vomŭ găsi în fine unŭ guvernŭ, care represintă interesele acestei jumĕtăţĭ a imperiului numai cu jumĕtate atâta hotărîre, cum represintă guvernulŭ ungurescŭ interesele deosebite ale Ungariei, atuncĭ sunt convinsŭ, că Ungaria va trebui sĕ cedeze (Aplause din partea Cehilorŭ, Antisemiţilorŭ şi democraţilorŭ). Eu propunŭ ca articululŭ 23 se sune aşa: *„Acéstă convenţiă vamală şi comercială este încheiată pentru eternitate.“* Sciu că nu se va primi acéstă propunere; dér în fine totŭ vorŭ pĕtrunde odată aceste vederĭ şi décă viitorii ḑece anĭ ne vorŭ da pacea atuncĭ vomŭ fi în stare sĕ transformămŭ capitulaţiunea ru tocmai onorifică din anulŭ 1867 într'o pace dréptă şi durabilă între amêndouĕ jumĕtăţile imperiului. (Bravo! în drépta şi în stânga estremă.)

Deputaţii *Weitlof* din clubulŭ germanŭ nu consimte nicĭ locuitorii Vienei. alŭ cărei deputatŭ e, cu vorbele antevorbitorului, prin care condamnă raporturile ungare. (Aşa e! în stânga.) Mai departe ca unulŭ ce aparţinŭ unei legăturĭ naţionale a Germanilorŭ din Austria, în contra celorŭ ḑise asupra conveţuirii naţionale în Ungaria am sĕ observŭ că, după cum s'au desvoltatŭ relaţiunile in Austria, pentru Germanĭ va fi multŭ mai uşorŭ a se înţelege cu Maghiarii în Ungaria, decâtŭ cu Slavii în Austria. (Aprobărĭ şi aplause'n stânga.) Sĕ cutriere antevorbitorulŭ Boemia şi Carintia, sĕ véḑă ce facŭ Germanilorŭ Cehii şi Slovenii şi atuncĭ l'aşŭ invita ca sé-şĭ facă datoria ca Vienezŭ şi ca Germanŭ, luândŭ în apĕrare pe Germanii din Cisleithania înainte d'a ne îndemna sĕ purtămŭ rĕsboiu contra Maghiarilorŭ. (Aplause'n stânga.)

Dr. Leuger observă deputatului Dr. Weitlof, că într'o adunare de alegĕtorĭ ai Vienei, a cărei maiorităţĭ consta din contrarii sĕi (ai lui Leuger), vederile sale au fostŭ împărtăşite de toţĭ, chiar şi de contrarĭ, şi aceste vederĭ le împărtăşesce întréga Vienă.

După ce a mai făcutŭ observărĭ vice-preşedintele Clam, care a fostŭ contraḑisŭ de drépta şi de democraţĭ, şi deputatulŭ Weitlof, producêndu-se nelinişte şi strigărĭ ca sĕ vorbéscă Leuger mai departe, articululŭ 23 prin care se încheia convenţia pe ḑece anĭ a fostŭ primitŭ.

Atitudinea Austro-Ungariei față cu Rusia.

Diarulŭ englezŭ »Times“ s'a ocupatŭ într'unŭ articulŭ de dĕunădile de atitudinea Austro-Ungariei față cu amesteculŭ forțatŭ alŭ Rusiei în desfășurarea lucrurilorŭ din Bulgaria, dicêndŭ că Austro-Ungaria numai în aparență se opune și că în casulŭ datŭ ar suferi în liniște și o intervenire armată a Rusiei în Bulgaria, în ciuda declarațiunilorŭ d-lui Tisza. »Pester Lloyd« a combătut părerea esprimată de fóia englesă. Acum vine „Times« și rĕspunde printr'o telegramă ce a primit'o din Viena astfelŭ:

»In acestŭ timpŭ de incordare (deschiderea Sobraniei, dela care se aștéptă o schimbare repede și neprevĕdută a cestiunei bulgare) e naturalŭ, că opiniunea publică se ocupă multŭ cu sgomote despre învoielĭ secrete între Rusia și Austro-Ungaria în contulŭ statelorŭ balcanice și alŭ Turciei. O personalitate ungurească fórte distinsă îmĭ scrie:

„Pester Lloyd“ atacă pe „Times“ pentru critica luĭ făcută asupra politicei contelui Kalnoky. Hei bine, eu potŭ dice numai, că părerea d-tale e împărtășită de orice omŭ cu minte din Ungaria. Noi nu punemŭ nicĭ o încredere în vorbele, ce le-a pusŭ Kalnoky în gura lui Tisza, căcĭ impresiunea nóstră este, că cei din Viena suntŭ preocupațĭ de vechia bucată de predilecțiune, împărțirea Turciei europene, și că oficiulŭ nostru de esterne va lăsa sĕ se întêmple în liniște cele mai nerușinate mĕsurĭ, ce le ia Rusia în Bulgaria. *Ungaria e fără ajutorŭ.* Noi putemŭ numai *sĕ vorbimŭ și sĕ scriemŭ; altceva nu putemŭ face nimicŭ.“*

»Pester Lloyd« dice, că »distinsulŭ politicŭ ungurŭ,« care dă corespondentului din Viena aceste informațiunĭ, trebue căutatŭ — de cumva esistă — în tabĕra oposițională, căcĭ foile oposiționale au scrisŭ astfelŭ. Pe câtŭ cunósce numita fóiă intențiunile ministrului președinte ungurescŭ, tocmai ideia împărțirii peninsulei balcanice între Rusia și Austro-Ungaria este, de care d-lŭ Tisza se feresce și totŭ așa de puținŭ ar privi liniștitŭ o ocupațiune a Bulgariei din partea Rusiei.

»Că óre Ungaria — continuă „P. Ll.“ — în momentulŭ decisivŭ ar fi tocmai asa de „fără ajutorŭ“, d'a-șĭ esecuta voința s'a, asta ar arăta'o evenimentele... Putemŭ garanta, că o astfelŭ de politică de impotență nu s'ar face sub firma d-lui Tisza, și póte că delegațiunile ne vorŭ lumina asupra acestui punctŭ...«

Foile germane și cehe despre Beust.

Intréga pressă germană și cehă au adusŭ articulĭ mai multŭ séu mai puținŭ aspri despre Beust.

»Nordd. Allg. Zeitung“ îlŭ numesce pe Beust representantulŭ vechei politice de cabinetŭ, care'șĭ înăsprea totŭ mai multŭ posiția față cu viéța politică reală. »National-Zeitung“ dice că Beust a fostŭ tipulŭ acelui soiu de bărbațĭ de statŭ, carĭ avêndŭ vederĭ greșite se folosescŭ și de mijlóce greșite. »Germania« dice că Beust a lucratŭ la nimicirea Austriei. Alte diare se esprimă și mai aspru asupra fostului cancelarŭ austriacŭ.

»Hlas Naroda“ dice că mórtea acestui bărbatŭ deștéptă triste amintirĭ de acele crude timpurĭ, când acestŭ bărbatŭ de statŭ importatŭ a strivitŭ de părete pe Cehĭ. Dér poporulŭ cehŭ a scăpatŭ și de acestŭ micŭ tiranŭ, și totŭ așa va scăpa și de acei „binefăcĕtorĭ“ ai lui, carĭ se opunŭ dreptelorŭ lui pretențiunĭ.

„Narodny Listy“ scrie și mai aspru. Intre altele dice:

»Timpulŭ în care acestŭ nenorocitŭ și incapabilŭ bărbatŭ a condusŭ destinele acestui imperiu a fostŭ pentru noi Slavii, mai alesŭ însĕ pentru noi Boemii, unŭ timpŭ de cea mai crudŭ persecuțiune, de nesfîrșită suferință... Dela dualismŭ încóce s'au născutŭ în acestŭ imperiu douĕ câmpurĭ de luptă pentru certele naționalităților; în locŭ de concordiă și de pace a isbucnitŭ pretutindenea lupta, o luptă a dreptului în contra poftei de stăpânire, lupta în contra unui principiu nebunŭ, ce l'a introdusŭ în monarchia nóstra unŭ diplomatŭ ușuraticŭ, acelŭ principiu, care împarte popórele Austriei în douĕ categorii: în popóre domnitóre și în popóre subjugate. In loculŭ ordinei financiare și alŭ bunăstării economice, care trebuia sĕ fiă urmarea unei lucrărĭ liniștite și armonice, s'a ivitŭ o decadență financiară, *o esploatare a acestei jumătățĭ a imperiului prin cealaltă, dominațiunea economică a celei din urmă asupra celei dintâiu;* și acésta fără speranță de o schimbare, din contră îngrozitórea perspectivă într'unŭ tristŭ, de totŭ tristŭ viitorŭ. Unŭ momentŭ fatalŭ a fostŭ acela, când acestŭ diplomatŭ a trecutŭ fruntariile monarchiei austriace, când elŭ cu fața vecinicŭ surîdĕtóre a unui bonvivantŭ a începutŭ a-'șĭ executa proiectele sale scamatorice cu acéstă bolnăviciósă formațiune de statŭ, alŭ căreĭ trecutŭ nu l'a cunoscutŭ, pentru care nu a avutŭ sentimentŭ și alŭ căreĭ viitorŭ i-a fostŭ indiferentŭ. Chematŭ a înjosi pe Prusia, a răpi Germaniei prioritatea și a-o depune din nou în mânile Austriei, a muritŭ din întêmplare chiar în acelŭ momentŭ, când foile guvernamentale au începutŭ a discuta, décă în privința militară Austria sĕ se supună conducerii Prusiei, și décă ar fi sĕ se restabiléscă, ca odinióră, érăși o armată, germană-austriacă. Se înțelege, acum există o mică deosebire; pentrucă pe când mai nainte comanda Austria armata acésta, acum are sĕ fiă comanda în mânile Prusiei.« Fóia cehică termină apoi astfelŭ:

»De geaba căutămŭ în lucrarea mortului din Altenberg o parte luminósă. Fața cu asemene persóne, căror le-au fostŭ încredințate destinele popórelorŭ și ale statelorŭ, bolnăviciosulŭ principiu, care deodată cu mortulŭ îngrópă și păcatele lui, își perde valórea. Din contră datorința impune, de a spune adevĕrulŭ, și acestŭ fiorosŭ adevĕrŭ sună pentru contele Beust: elŭ a fostŭ unŭ demonŭ rĕu alŭ Austriei“.

SCIRILE DILEI.

Guvernulŭ austro-ungarŭ, invitândŭ pe celŭ grecescŭ sĕ încheiă o *convențiune comercială* nouă, a primitŭ respunsulŭ, că situațiunea financiară strîmtorată a regatului nu permite o scădere a vămii, ba eventualŭ va pretinde o sporire a vămii Corintului. Guvernulŭ grecescŭ propune, în locŭ de unŭ tractatŭ tarifalŭ, numai încheiarea unui tractatŭ pe basa națiunei celei mai favorisate.

—x—

Gendarmii d-lui Tisza nu mai cunoscŭ nicĭ Dumnedeu nicĭ lege, decâtŭ glonțulŭ. In comuna *Bavaniștĭ* din comitatulŭ *Timișórei*, conducĕtorulŭ postului de gendarmeriă Franz Balogh puse patru gendarmĭ sĕ escorteze la casarmă pe doi indivizĭ. Aceștia insultândŭ pe drumŭ pe conducĕtorulŭ postului, Balogh porunci gendarmilorŭ sĕ-i împusce. Gendarmii se codiră la începutŭ a esecuta ordinulŭ, dér trebuiră în cele din urmă sĕ cedeze, deórece Balogh i-a amenințatŭ, că'i va împușca pentru nesupunere. Dupăce cele două jertfe cădură morțĭ la pămêntŭ, Balogh porunci sĕ înlăture cadavrele și apoi își trase și elŭ unŭ glonțŭ în capŭ.

—x—

Ministrulŭ *Trefort* a numitŭ pe Dr. Iosef *Elischer* inspectorŭ scolarŭ alŭ liceului și scólei reale române din *Brașovŭ*, precum și alŭ gimnasiului românŭ din *Bradŭ*, pentru anulŭ 1886/7.

—x—

Unŭ casŭ drasticŭ s'a întêmplatŭ în *Altenburgulŭ ungurescŭ*. Directorulŭ academiei Arpad Balázs dispuse sĕ se așede în localulŭ clubului studențilorŭ unŭ patŭ pentru unŭ servitorŭ dela academiă. Studenții invitară pe directorulŭ, ca protectorŭ alŭ clubului, sĕ vină la adunarea generală și-lŭ rugară sĕ revóce disposițiunea. Directorulŭ refusă și studenții îi făcură la 23 Octomvre n. o demonstrația înaintea locuinței lui și 'i sparseră și vr'o douĕ ferestre. Directorulŭ plecă a doua di la Pesta și obținŭ dela ministerulŭ de comerțŭ împuternicirea d'a pedepsi pe demonstranțĭ. Studenții hotărîră sĕ fiă solidarĭ cu toții. O deputațiune dintre studențĭ rugă pe profesorĭ sĕ sisteze cercetarea și directorului îi cerŭ scuse. Trei dintre profesorĭ începură a'i insulta făcêndu'i *lașĭ* și propuseră cea mai aspră pedépsă. Studenții deciseră sĕ ésă cu toții din academiă, dupăce au încercatŭ înzadarŭ încă de douĕ orĭ sĕ aplaneze afacerea și printr'o deputațiune presentară profesorilorŭ decisiunea lorŭ. Corpulŭ profesoralŭ hotărî ca pe 7 studențĭ sĕ-i elimineze definitivŭ, ér pe 90 numai în casulŭ décă până în 29 Octomvre la 12 óre din di nu vorŭ cere ertare. Intre academicĭ domnesce mare agitațiune.

—x—

Camera advocațilorŭ din Brașovŭ face cunoscutŭ, că advocatulŭ Dr. Nicolau *Lemenyi* a fostŭ ștersŭ, la propria'i cerere, din lista camerei.

—x—

„Philippopoulis“ comunică, că atâtŭ în *Rumelia ostică*, câtŭ și în *Bulgaria* se propune acum în institutele publice de instrucțiune, *în loculŭ limbei rusescĭ, limba germană.* Semnŭ alŭ timpului!

—x—

Birjarulŭ Tanasie *Urzică* din *Timișóra*, care'șĭ omorîse amanta, fu condamnatŭ de tribunalulŭ de acolo la 12 anĭ arestŭ corecționalŭ. Tabla întărî sentința acésta, ér curia l'a achitatŭ.

—x—

In 27 Octomvre n. d-șóra *Bârsescu* a jucatŭ la Burgteatrulŭ din Viena în tragedia »Grachus, tribunulŭ poporului“ rolulŭ Liciniei.

—x—

Capulŭ bandei *falsificatorilorŭ de banĭ* din *Seghedinŭ* este fostulŭ învĕțătorŭ Gregor *Kalman*, care a mai statŭ cincĭ anĭ în pușcăria totŭ pentru falsificare de banĭ. Kalman a fugitŭ.

—x—

Unŭ insectŭ asemenea omidii de vardă distruge sĕmĕnăturile mai multorŭ comune din comitatulŭ *Treiscaune.*

—x—

Despre *sĕmĕnăturile din Moldova* citimŭ următórele în »Liberalulŭ“ din Iași: »Primimŭ din deosebitele orașe ale Moldovei informațiunĭ asupra stărei sĕmĕnăturilorŭ din anulŭ acesta. Din aceste informațiunĭ resultă că șesulŭ Siretului a fostŭ de o productivitate cum numai rarŭ se întêmplă; în partea de Nordŭ a Moldovei, sĕmĕnăturile deși mai slabe decâtŭ în partea de Sudŭ, suntŭ cu tóte acestea destulŭ de bune, atâtŭ în privința cantitățeĭ, câtŭ și în privința calitățeĭ. La Odobescĭ vinulŭ a fostŭ puținŭ și eftinŭ din causa unei brume gróse ce a datŭ peste vii. S'a vêndutŭ vadra de vinŭ nou și cu 70 banĭ. Acuma însĕ prețurile suntŭ cu multŭ mai urcate. La Cotnarĭ vinulŭ a fostŭ mai bunŭ și mai multŭ. Recoltele de tómnă mai tóte s'au

FOILETONU.

ODA,

de d. *V. Alexandri*, recitată cu ocasiunea sfințirei Catedralei dela Curtea de Argeșŭ.

I.

Românu'n timpurĭ de rĕsbóe
Pentru-alŭ sĕu țĕrmŭ din moșĭ-strămoșĭ
Vărsa totŭ sângele-i șiróe
De se umbrea sub norĭ roșĭ.
Elŭ înclina mândra sa frunte
Numai la Cerŭ, voindŭ pe locŭ
Sĕ stée'naltŭ precâtŭ unŭ munte
Intre-a lui țéră și'ntre focŭ.

II.

Apoi în timpurĭ de cădere,
Câtŭ era cerulŭ ne'nduratŭ,
Elŭ sta pe gândurĭ în durere
De marĭ risipurĭ rezematŭ,
Și asculta plinŭ de uimire
Glasulŭ lorŭ tainicŭ șoptitorŭ,
Ce-i pomenea de-a lui mărire
Și în trecutŭ și'n viitorŭ.

III.

Românu 'n timpŭ de rĕsuflare
Cu alŭ sĕu paloșŭ vitejescŭ
Clădea multŭ trainice altare
Sub scutulŭ Domnului cerescŭ,
Ca sĕ privéscă lumĭ și sóre
Cum nemulŭ sĕu șĭ-a lui clădirĭ
In vecĭ rĕmânŭ neperitóre
Printr'ale lumei sguduirĭ.

IV.

Cum, de mĕsura multŭ mărĕță
A numelui ce-a moștenitŭ,
Elŭ sta cu sórta-i față 'n față,
Ea crâncenă, elŭ neclintitŭ!
Ér când sufla vêntŭ de peire,
Cum elŭ în cale-i falnicŭ sta,
Și pentru a țĕrei mântuire
Vêntulŭ oprea și'lŭ înfrunta.

V.

Curte de Argeșŭ! ca și tine
Aprópe-a fostŭ elŭ de mormêntŭ
Ia ochii Liftelorŭ străine
Păreațĭ voi ștersĭ de pre pămêntŭ,
Dér câtŭ unŭ stilpŭ e în picióre
Nu cade templulŭ dărîmatŭ,
Și nicĭ unŭ némŭ vitézŭ nu móre
Câtŭ elŭ mai are-unŭ fiu bărbatŭ.

VI.

Unŭ singurŭ omŭ de viéță tare
Pórtă 'n sînŭ mii de ómenĭ tarĭ,
Precum o ghindă 'n cóje-i are
Unŭ verde codru de ștejarĭ.
Ér prin iubirea de moșie
Și prin credința 'n Dumnedeu
Unŭ omŭ plătesce câtŭ o mie,
Stăpânŭ pe viitorulŭ sĕu.

VII.

Așa tu, Curte legendară,
Așa tu, dragŭ Românŭ poporŭ,
In cursa sórtei multŭ amară
V'ațĭ datŭ unŭ sacru ajutorŭ,
Și iată-vĕ adĭ ér cu fală
Strălucitorĭ prin harŭ cerescŭ,
Elŭ sub o mantie regală,
Tu sub vestmêntulŭ îngerescŭ.

VIII.

Elŭ vine, o! sfântă mânăstire,
Cu brațele pline de cununĭ,
După trei secolĭ sĕ te admire
Ca pe-o minune 'ntre minunĭ.
O! monumentŭ, sórta 'țĭ-e mare!
Sub neoșŭ Domnŭ ai fostŭ clăditŭ,
Și 'n mândra-țĭ nouă realțare
Adĭ sub unŭ Rege eștĭ sfințitŭ!

IX.

Privesce 'n jurŭ, privesce în zare
Umbrele marĭ acelorŭ morțĭ,
Care'țĭ trimitŭ o închinare
De pe-ale vecinicieĭ porțĭ.
Mărirea ta este deplină;
Geniu a fostŭ numele tĕu.
Eștĭ demnŭ de o nația creștină,
Eștĭ demnŭ locașŭ de Dumnedeu!

adunatŭ de pe câmpurĭ, şi acum arăturile şi semĕnăturile de tómnă se urmează cu multă activitate. Faţă cu anulŭ trecutŭ, anulŭ acesta în privinţa semĕnăturilor e încomparabilŭ superiorŭ. E de speratŭ decĭ ca comerciulŭ sĕ se mai activeze.

—x—

»Societatea de lectură a junimei române din *Budapesta, „Petru Maiorŭ“*, constituindu-se şĭ-a alesŭ pentru anulŭ scolasticŭ administrativŭ 1886/7 urmátorulŭ comitetŭ: Preş. Ioanŭ *Suciu* drd. jur., vice-preş.: Alex. *Orosz* drd. jur., secretarŭ: Nicolae *Vecerdea* stud. jur. cassarŭ: George *Şandorŭ* stud. jur., notarĭ: Ilie *Moga* stud. jur. şi Teodorŭ *Kós* stud. techn., bibliotecarŭ: Ioanŭ *Curiţă* stud. philos., controlorŭ: Ilie *Marişŭ* stud. jur.“

—x—

Birtaşulŭ Iuliu *Ettenberger* din *Tulgheşŭ*, omorândŭ în bătăi pe cărăuşulŭ Simak pentru 7 cr. ce avea sĕ 'i dea pentru beutură, a fostŭ condamnatŭ de tribunalŭ la 5 anĭ arestŭ corecţionalŭ, tabla scădù pedépsa la 4 anĭ, curia însĕ o suì la 8 anĭ.

—x—

In *Seraievo* bântue gróznicŭ *vĕrsatulŭ*. Au muritŭ până acum 500 de persóne, mai cu sémă copii de scólă. S'au închisŭ tóte scólele elementare.

—x—

In *Mişcolţŭ* a fostŭ la 27 Octomvre n. unŭ *duelŭ* cu sabia între colonelulŭ pensionatŭ D. şi între solgăbirĕulŭ E. K. din Sân-Petru. Solgăbirĕulŭ a fostŭ greu rănitŭ la capŭ.

—x—

Convenţia comercială între *România* şi *Rusia*, care espiră în curêndŭ, s'a prelungitŭ provisoriu până la încheiarea unei nouĕ convenţii.

—x—

Unŭ *focŭ mare* a fostŭ în *Brăila*. Au arsŭ hotelulŭ »Bulgaria“ şi mai multe case din centrulŭ oraşului. Au rĕmasŭ pe drumurĭ mai multe familii.

—x—

Astă séră Lunĭ se va juca la *teatrulŭ germanŭ* „Gustav Adolf, reele Svediei“ séu „Mirésa mormêntului«, tablou istoricŭ-dramaticŭ din rĕsboiulŭ de 30 de anĭ în 4 părţĭ şi o întroducere »Logodiţii«, de I. F. Bahrdt.

Persecutarea limbei române.

Pe ḑi ce merge şoviniştii îşĭ perdŭ minţile. Persecută până la estremŭ totŭ ce nu e unguresců. E lucru vechiu că în multe părţĭ la căile ferate nu se dă biletŭ celui ce-lŭ cere în limba română. Acum au începutŭ şi oficiele poştale a fi infectate de epidemia şovinismului precum ne arată următorulŭ casŭ:

Suciu de susŭ, la 25 Octomvre 1886.

După tristele-mĭ esperienţe de până acuma poporulŭ românŭ este consideratŭ numai ca paria în patria sa din partea compatrioţilorŭ maghiarĭ. In totŭ momentulŭ se calcă în picióre legea de naţionalitate sancţionată de Maiestatea Sa monarchulŭ nostru şi óre Maiestatea Sa are cunoscinţă de tóte aceste?

Şovinismulŭ maghiarŭ merge pré departe voindŭ a ne răpì chiar şi limba, clenodiulŭ celŭ mai scumpŭ, pe care strămoşii nostri l'au purtatŭ cu cea mai mare scumpĕtate în cursulŭ veacurilorŭ apĕrându-lŭ în contra invasiunilorŭ barbare şi lăsându-ni-lŭ moştenire.

E aprópe de necredutŭ, dér în seclulŭ luminelorŭ, când devisa fiăcărei naţiunĭ e progresulŭ, amŭ ajunsŭ în adevĕrŭ la atâta, ca sĕ nu ne fiă ertatŭ a scrie românesce nicĭ măcarŭ o adresă pe o scrisóre de valóre ce o trimetemŭ pe poştă!

Nu e destulŭ că *scrisorile in limba română* în acestŭ comitatŭ *nu se mai primescŭ la nicĭ unŭ oficiu, acuma şi poştele începŭ a le înapoia.*

Étă unŭ casŭ concretŭ!

Subscrisulŭ avêndŭ a trimite cu asignaţiune (mandatŭ) postală nisce banĭ d-lui Ioanŭ Dramariu, advocatŭ în Baia mare, în causa unui procesŭ alŭ bisericei, în 14 l. c. espedezŭ banii scriindŭ suma banilorŭ precum şi adresa românesce. Sub cuvêntulŭ „Baia mare“ scrisei şi unguresce Nagy-bánya ca décă careva oficialulŭ postalŭ nu ar sci ce e „Baia-mare« sĕ aibă numele şi unguresce. In Lăpuşŭ sĕ primesce asignaţiunea la oficiulŭ postalŭ şi se espedéză la Baia-mare.

Dér ce sĕ vedĭ! Mandatulŭ postalŭ merge până în Baia, şi de acolo se trimite îndĕrĕptŭ scriindu-se pe elŭ unguresce *„Az összeg oláh szövegezes miatt ki nem fizethetö“ — vissza, M. Lapos.* (Suma din causă că e scrisă în textŭ (?) valachŭ nu se póte plăti. — Indĕrĕtŭ, Lăpuşulŭ ungurescŭ.)

Eu credŭ că aşa ceva într'unŭ statŭ constituţionalŭ afară de Ungaria nu se mai póte întêmpla nicăirĭ. Aci se vede pe faţă arbitriulŭ şi réua voinţă, o postă primesce ér alta respinge mandatulŭ numai şi numai sĕ-şĭ bată jocŭ de noi Românii. Şi totuşĭ mai voiescŭ compatrioţii a trece înaintea nóstră ca ómenĭ liberalĭ şi drepţĭ, când cu forţa voiescŭ sĕ ne constrângă a nu ne scrie limba numai ca sĕ nu le dămŭ ocasiune de a'şĭ bate jocŭ de dênsa.

O tempora! o mores.

Ioanŭ Olteanu,
preotŭ gr. catolicŭ.

Sfinţirea catedralei dela Curtea de Argeşŭ.

(Urmare.)

Episcopulŭ era mişcatŭ până la lacrĕmĭ de o bucuriă legitimă, vĕḑendu-se îndeplinitŭ acestŭ mare actŭ naţionalŭ şi religiosŭ, care va adauge o pagină strălucită la istoria gloriósei domnii a iubiţilorŭ Suveranĭ ai României. Apoi toţĭ părăsiră sf. locaşŭ şi Regele şi Regina, avêndŭ în faţă clerulŭ, corpulŭ diplomaticŭ, pe miniştrii ţĕrei, oficerii superiorĭ, persónele oficiale şi mulţimea, se opriră în faţa bisericei, unde, în capulŭ scărei Regele, cu o voce tare şi fórte mişcată de imposanta solemnitate, rostì discursulŭ, care s'a publicatŭ deja. Regele sfêrşindŭ discursulŭ, care a fostŭ ascultatŭ cu o fórte mare băgare de sémă şi întreruptŭ de urărĭ entusiaste ale poporului, ridicà mâna dréptă spre Cerŭ şi unŭ strigătŭ de „Trăiéscă România!« isbucni din adênculŭ inimei Sale Poporulŭ, într'unŭ glasŭ, rĕspunse de repeţite orĭ prin strigătulŭ de „Trăiéscă M. S. Regele şi M. S. Regina,“ carĭ făceu sĕ rĕsune văile şi dealurile de prin prejurŭ. Regina, fórte mişcată, luà de mână şi felicită într'unŭ modŭ căldurosŭ pe augustulŭ sĕu soţŭ, iubitulŭ nostru Suveranŭ. Regele, care a datŭ doveḑĭ că nicĭ glonţulŭ inamicului nu'lŭ mişcă, era fórte emoţionatŭ, atâtŭ de impunĕtóre era acésta solemnitate. Sturza, ministrulŭ cultelorŭ, rĕspunse Regelui şi Reginei. Discursulŭ ministrului asemenea s'a publicatŭ deja. După terminarea discursului ministrului cultelorŭ, ale cărui urărĭ au fostŭ desŭ repeţite de poporulŭ entusiasmatŭ Regele şi Regina primiră respectuósele felicitărĭ ale clerului, ale corpului diplomaticŭ şi ale miniştrilorŭ ţĕrei.

Apoi marele nostru poetŭ, bardulŭ dela Mircescĭ, recità o odă, care merită a fi cetită şi recetită de întréga românime. (Oda e publicată în foiletonulŭ de aḑĭ alŭ »Gazetei.“ Red.) D. V. Alexandri a fostŭ felicitatŭ de Suveranĭ şi persónele presente şi aclamatŭ cu entusiasmŭ de poporŭ. Apoi Regele şi Regina descinseră în Curtea Catedralei, unde Regele trecŭ în revistă trupele de paradă, carĭ aclamară pe Suveranĭ şi carĭ apoi, avêndŭ în fruntea lorŭ pe generalii G. Anghelescu şi M. Vlădescu, defilară în cea mai bună ordine pe dinaintea Suveranilorŭ. După aceea Regele şi Regina întruniră în jurulŭ lorŭ poporulŭ şi cu afabilitatea lorŭ obicĭnuită, se întreţinură cu sătenii, cărora le împărţì oda d-lui V. Alexandri, publicată într'o fórte luxósă broşură, formatŭ mare, avêndŭ atâtŭ pe copertă câtŭ şi înăuntru fotografia măreţului monumentŭ.

Este peste putinţă a descrie bucuria şi entusiasmulŭ sătenilorŭ, vĕḑêndŭ în mijloculŭ lorŭ pe iubiţii lorŭ Suveranĭ. Nicĭ o dată nu s'a vĕḑutŭ o mai mare afluenţă. Erau peste 25,000 de ómenĭ, cea mai mare parte ţĕranĭ, veniţĭ din tóte unghiurile ţĕrei, chiar din cele mai departe. Era o privelişte din cele mai încântătóre a vedé dealurile acoperite de ţĕranĭ şi ţĕrance, îmbrăcaţĭ în frumósele lorŭ costumurĭ, carĭ variau după diferitele localităţĭ de unde erau.

La ora 2 aprópe, Regele şi Regina eşiră din curtea Catedralei şi se îndreptară spre localulŭ seminarului, unde era pregătită o masă la care Suveranii bine-voiră a întruni clerulŭ, corpulŭ diplomaticŭ, miniştrii şi tóte notabilităţile ce erau de faţă. La acestŭ dejunŭ D. Gusti, vice-preşedintele Senatului, ridicà unŭ toastŭ, care entusiasmà în gradulŭ celŭ mai mare pe asistenţĭ. Bĕtrânulŭ poetŭ alŭ Iaşilorŭ dovedì şi cu acésta ocasiune, că are totŭ o inimă de tînĕrŭ. Iată acestŭ toastŭ:

»Daţĭ cupele de aurŭ, cupele de argintŭ ale lui Neagoe-Vodă, ca sĕ sĕrbătorimŭ cu ele la acéstă ḑi strălucită, care cu dragoste ne desfăşură şi acum scumpa sa memoriă, de şi suntŭ trecute peste trei veacurĭ, jumetate şi mai bine. Este sfânta şi miraculósa biserica sa Curtea-de-Argeşŭ, la a cărei restaurare Capulŭ ţĕrei nea'-ntrunitŭ. De abia câte-va ḑile suntŭ de cândŭ pe rĕsfăţatele câmpii ale Buzĕului, în mijloculŭ a mii de cavalerĭ la scóla vitejiei străbune, se vedea alergândŭ şi priveghiândŭ marele Capŭ alŭ armatei nóstre; a doua séu a treia ḑi sbura în mijloculŭ marei cetăţĭ a lui Bucurŭ, la scóla luminei, inaugurândŭ unŭ focarŭ de învĕţămêntŭ; astăḑĭ este aci la pólele altarului secularŭ, plecându-şĭ cu umilinţă fruntea înaintea puterei Dumneḑeescĭ, la acéstă sfântă scólă a credinţei nóstre străbune, din alŭ cărei pragŭ cu voce umilă, dér detunĕtóre, arată mărirea Dumneḑeéscă poporului bĕtrânŭ şi tênĕrŭ şi armatei, mărturisind'o şi invocând'o de a protege în vecĭ România, care cu tăriă crede în ea.

„Acéstă voce este a Regelui nostru, dér alăturea cu elŭ priviţĭ pe acéstă femeă, pe a căreia frunte Coróna regală strălucesce cu atâta vredniciă; priviţĭ pe acéstă femeă, a căreia faţă se împodobesce de virtuţĭ creştine: ea-i dulce mângâiere sĕracilorŭ, e mână îngrijitóre si tămăduitóre bolnavilorŭ, e soră de caritate şi mamă de orfanĭ; pietatea sufletului Sĕu a făcutŭ ca cu fragedele, dér măestrele Sale mânĭ, sĕ se depună astăḑĭ l aacestŭ măreţŭ altarŭ preţiosulŭ prinosŭ şi tesaurŭ creştinescŭ, unŭ evangeliu scrisŭ şi bogatŭ ornamentatŭ de femeea Regina. Acum, când la acéstă masă se frânge şi se mănâncă pânea tăriei şi se bea vinulŭ bucuriei, de nu vĕdŭ cupele lui Neagoe Vodă, avemŭ inimĭ curate şi buze neîntinate, cu carĭ bêndŭ sĕ strigămŭ: Gloriă bisericei nóstre; scumpă şi neperitóre amintire fundatorilorŭ Curţei de Argeşŭ; mărire şi fericire Vouĕ Rege Carolŭ şi Regină Elisaveta. Trăiască România!«

După dejunŭ Regele şi Regina s'au reîntorsŭ la Catedrală, unde, admirândŭ încă odată acestŭ măreţŭ monumentŭ, au semnatŭ spre amintire într'o condică, în care semnară apoi clerulŭ, miniştrii străinĭ, miniştrii ţĕrei şi întregulŭ poporŭ. Apoi se reîntórseră la reşedinţa regală, în aceeaşĭ ordine care a presidatŭ la sosire. Cortegiulŭ regalŭ mergea la pasŭ din causa mulţimei, care în totŭ percursulŭ aclama pe Suveranĭ. In piaţa cea mare a oraşului cânta musica şi o horă mare de ţĕranĭ şi ţĕrance era întinsă. La 4 óre Regele şi Regina au eşitŭ prin oraşŭ în trăsură şi s'au preumblatŭ pe şoséua Râmnicului-Vêlcea. La reîntórcere Suveranii au visitatŭ pe Episcopulŭ de Argeşŭ Ghenadie, cu care împreună au visitatŭ biserica Domnéscă, o biserică de piatră clădită cu 200 anĭ înaintea Curţei de Argeşŭ şi scóla din curtea acestei bisericĭ.

După ce au admiratŭ interiorulŭ acestui sfântŭ locaşŭ, Regele şi Regina au eşitŭ în curte şi au visitatŭ mormintele. Apoi s'au dusŭ la şcólă, unde au binevoitŭ sĕ distribue elevilorŭ broşurĭ cu istoriculŭ Catedralei Curţei-de-Argeşŭ.

La $5^1/_2$ Regele şi Regina au primitŭ Inaltulŭ Clerŭ, ér le 7 óre s'au datŭ douĕ prânḑurĭ, unulŭ la palatŭ şi altulŭ la seminarŭ. La prânḑulŭ dela palatŭ au fostŭ invitate 36 persóne. La prânḑulŭ dela seminarŭ au fostŭ invitaţĭ Clerulŭ, corpulŭ diplomaticŭ, miniştriĭ, generalii şi alţii. Episcopulŭ de Argeşŭ, Ghenadie, a ridicatŭ unŭ toastŭ pentru Regele şi Regina; unŭ alŭ doilea toastŭ a fostŭ ridicatŭ de ministrulŭ Sturza pentru corpulŭ diplomaticŭ. La acestŭ toastŭ a rĕspunsŭ comitele Tornielli, ministrulŭ plenipotenţiarŭ alŭ Italiei, care în calitatea sa de decanŭ alŭ corpului diplomaticŭ, şĭ-a esprimatŭ admiraţiunea sa pentru măreţulŭ monumentŭ religiosŭ şi adênca impresiune ce i-a produsŭ solemnitatea sfinţirei sale. Séra a fostŭ o nouă manifestaţiă cu torţe şi musică a mulţimei imense, ér pe unŭ dealŭ din faţa palatului se traseră focurĭ de artificii. Veselia ţinù până târḑiu nóptea. La 10 óre Regele şi Regina se retraseră în apartamentele lorŭ, după ce însĕ mai întâiŭ se arĕtară de mai multe orĭ la feréstră pentru a mulţămi poporului, cu totulŭ transportatŭ de bucuriă şi care continuu aclama pe Suveranĭ. (Va urma).

Financele României.

Cetimŭ în „Leipziger Tagblatt“

Toţĭ Românii îşĭ aducŭ aminte, fără îndoială, de o epocă, când finanţele României se aflau întro stare deplorabilă. Atuncĭ se întêlneau aceléşĭ dificultăţĭ ca şi în Turcia pentru a lua banĭ din casele publice, şi funcţionarii statului, în locŭ d'a-şĭ primi léfa la timpŭ, nu priméu decâtŭ mandate adresate aceloraşĭ casse, care'i făceau sĕ aştepte timpŭ de unŭ anŭ. Magistraţii erau la disposiţiunea camătarilorŭ, carĭ esploatau în timpulŭ acesta mai alesŭ Moldova, deórece împrumuturile contractate de statŭ erau întrebuinţate esclusivŭ pentru restabilirea echilibrului în bugetŭ şi pentru acoperirea deficitului ce devinise cronicŭ. Unele ḑiare din Bucurescĭ înseréză din timpŭ în timpŭ în colónele lorŭ dărĭ de sémă esagerate relativŭ la datoria publică actuală a României, dér aceste espunerĭ nu corĕspundŭ nicĭ decum realităţii. Orĭcine care e familiarisatŭ cu acéstă materiă şi judecă imparţialŭ scie, că în cei ḑece anĭ din urmă România a făcutŭ progrese uriaşe în demeniulŭ financelorŭ; veniturile statului au sporitŭ mai multŭ de câtŭ îndoitŭ, fără sĕ se fi augmentatŭ sarcinele ţĕrii recurgêndŭ, de esemplu, la imposite mai multŭ séu mai puţinŭ considerabile.

La începutulŭ anilorŭ din urmă pornindŭ dela 1870, veniturile României nu se ridicau decâtŭ la suma de 66 milióne francĭ, pe când aḑĭ ele atingŭ cifra de 133 milióne francĭ. Dela restabilirea monopolurilorŭ, venitulŭ s'a augmentatŭ; monopolulŭ tutunurilorŭ a datŭ 16 milióne în locŭ de $^1/_2$ milionŭ ca mai nainte; alŭ spirtuóselorŭ 7 milióne în locŭ de $1^1/_2$ milióne ca altă dată etc. Vămile aducŭ 16 milióne, pe când mai nainte dedeau numai 8; impositulŭ financiarŭ produce 8 milióne în locŭ de 4 milióne etc.

In 1884 datoriile statului se ridicau la 619 milióne francĭ, din care trebueau sĕ se reducă 345 milióne în socotéla rĕscumpărării drumurilorŭ de ferŭ. Acéstă transacţiune s'a operatŭ într'unŭ modŭ fórte favorabilŭ din tóte punctele de vedere pentru România, şi rĕmânŭ aşadéră 270 milióne care s'au întrebuinţatŭ într'un sensŭ productivŭ, adecă pentru terminarea reţelei drumurilorŭ de ferŭ române şi pentru construirea a numeróse stabilimente de o înaltă importanţă.

Ultime scirĭ.

TÎRNOVA, 30 Octomvre. — Generalulŭ Kaulbars a adresatŭ guvernului bulgarŭ unŭ *ultimatum* în care declară, că Rusia nu póte suferi procederea Bulgarilorŭ faţă cu supuşii ruşĭ şi cu Bulgarii oposiţionalĭ şi *cere unŭ rĕspunsŭ satisfăcĕtorŭ în timpŭ de trei ḑile, în casŭ contrarŭ va pleca cu personalulŭ agenţiei ruse din Sofia, lăsândŭ guvernului bulgarŭ rĕspunderea pentru consecinţe.*

Guvernulŭ a rĕspunsŭ imediatŭ, adresândŭ tuturorŭ prefecţilorŭ unŭ circularŭ, în care le recomandă sĕ păzéscă strictŭ siguranţa supuşilorŭ ruşĭ; totŭ odată guvernulŭ a rugatŭ pe generalulŭ Kaulbars sĕ'i arate numele şi locuinţa supuşilorŭ ruşĭ, carĭ au suferitŭ neplăcerĭ, spre a pedepsi pe vinovaţĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 30 Octomvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	103 80
Rentă de hârtiă 5%	92.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	115 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	104 50
Bonurĭ rurale ungare	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone	104.75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121 —
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 50
Renta de hârtiă austriacă	83.50
Renta de arg. austr.	84 50
Renta de aurŭ austr.	113 80
Losurile din 1860	138 50
Acţiunile băncei austro-ungare	866 —
Act. băncei de creditŭ ung.	292.25
Act. băncei de creditŭ austr.	279.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.91
Napoleon-d'orĭ	9.88
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.25
Londra 10 Livres sterlinge	125.05

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 18 Octomvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	94—	95—
» convert. (6%)	88—	89—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	$103\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{4}$
» „ „ (5%)	87—	88—
» » urban (7%)	101—	$101\frac{1}{2}$
» » » (6%)	$92\frac{1}{2}$	$93\frac{1}{4}$
» » » (5%)	$83\frac{3}{4}$	$84\frac{1}{4}$
Banca naţională a României 500 Lei	1015	1025
Ac. de asig. Dacia-Rom.	265	270
« » » Naţională	212	212
Aurŭ contra bilete de bancă	$15.\frac{1}{2}$	16.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02—	2.03

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 1 Noemvre st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.47
Argint românesc	»	8.40	»	8.45
Napoleon-d'orĭ	»	9.86	»	9.88
Lire turcescĭ	»	11.23	»	11.26
Imperialĭ	»	10.23	»	10.26
Galbenĭ	»	5.89	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina»	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	117.—	»	118.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

ANUNCIU!

Subsemnatulŭ, ca acela, care am meritulŭ de a fi ieftinitŭ peste totŭ preţulŭ cărnii în Braşovŭ, am onóre a face cunoscutŭ onoratului publicŭ, că la mine, strada teatrului in bolta Nr. 7 în Podulŭ Bătuşilorŭ şi în Têrgulŭ pescelui casa Nr. 99, lângă clădirea teatrului, se vinde începêndŭ dela **1 Noemvre** stilŭ nou a. c. **carnea de vită** cu **24 cr.** chilogramulŭ şi cumcă **carnea de porcŭ** se vinde **cu 2 cr. mai ieftină** ca în tóte celelalte măcelării.

Braşovŭ, 30 Octomvre 1886.

Stefanŭ Bureţea.

Nr. 11941/886.

Publicaţiune.

1—3

Se aduce la cunoscinţă generală, cumcă bugetulŭ percepţiunilorŭ şi erogaţiunilorŭ comunei orăşenescĭ Braşovŭ pro 1887 dimpreună cu tóte aclusele zace, în sensulŭ §-lui 25 alŭ art. de lege XXII din 1886, în biuroulŭ oficiului primăriei, uliţa Căldărarilorŭ Nr. 519, în decursŭ de 15 ḑile spre examinarea din partea fiă-cărui supusŭ dărei; stândŭ fie-cărui dăjdierŭ în dreptŭ, ca pănă în 14 Novembre a. c- sĕ-şi aştearnă eventualele obiecţiunĭ subscrisului magistratŭ.

Braşovŭ, 27 Octomvre 1886.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Nr. 525.
1886.

Escriere de concursŭ.

Se escrie concursŭ pentru ocuparea de posturĭ învĕţătorescĭ la scólele gr. cat. românescĭ din josŭ însemnatele comune:

1. Borgo-Tiha, postulŭ de întêiulŭ învĕţătorŭ cu unŭ salarŭ anualŭ de 240 fl. v. a. cuartirŭ liberŭ cu o grădină de unŭ jugĕrŭ şi 6 orgie de lemne de focŭ.

2. Bichigiu, cu unŭ salarŭ anualŭ de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa vre-unulŭ din posturile susŭ amintite au a-şĭ înainta cererile lorŭ instruite cu documentele despre cualificaţiune, purtarea morală, eventualulŭ serviţiu de pănă acuma, precum şi despre cualificaţiunea în limba maghiară pănă la 20 Novembre 1886 la subscrisulŭ inspectoratŭ scol. gr. cat

Inspectoratulŭ scol. gr. cat. alŭ Năsĕudului.

Năsĕudŭ, la 25 Octomvre 1886.

Gregoriu Moisilŭ,
vicarŭ foraneu.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	—	—
Predealŭ (	—	9.32	—	—
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	9.56	—	—
Braşovŭ (	—	10 29	—	—
(	7.47	—	4.16	—
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Cluşiu (	5.3C	—	5 56	—
(	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Cluşiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12.30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.03	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9 21	—	—	—	9.15
(	—	5.45	—	—	—
Timişŭ	—	6.22	—	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	--
(	—	—	—	—	—
Bucurescĭ	—	11.45	—	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.59	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4 10	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6(9	7.37	—
Bêrzova	6 28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	5.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 47
Petroşeni	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşeni	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1 53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.